

novus

BİLGİ NOTU 2016/012

INVEST IN TURKEY – CAZİBE MERKEZLERİ

Türkiye'nin yatırım cazibesini hem ulusal hem de uluslararası yatırımcı nezdinde artırmak için son altı aylık dönemde Hükümet tarafından açıklanan teşvik paketleri ile muazzam adımların atıldığına altını kalın çizgilerle çizmemiz gerekiyor. Bunlar arasında, Bakanlar Kurulu'na önemli yetkiler veren "[Süper Teşvik Modeli](#)" ile "[orta ve ileri teknoloji yatırımlara](#)" verilen cazip teşvikler aklımıza ilk gelenler.

22 Kasım'da yayımlanan 678 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (KHK) ile sistemimize yeni bir teşvik mekanizması daha giriyor: "Cazibe Merkezleri Programı".

"Cazibe Merkezleri Programı" Neyi İfade Ediyor?

678 sayılı KHK ile hayatımıza giren Program, görece az gelişmiş bölgelerdeki yatırım ortamını canlandırarak istihdam, üretim ve ihracatı artırmak yoluyla bölgeler arası gelişmişlik farklarını azaltmak amacıyla hayata geçiriliyor. Bu bağlamda aklı Başbakan tarafından Eylül başında açıklanan ve Doğu ve Güneydoğu bölgelerine yönelik 23 ili kapsıyan yeni teşvik paketi geliyor. O günlerde açıklanan ve 23 ili kapsayan yatırım ve teşvik paketi 678 sayılı KHK ile hayat bulmuş gibi görünüyor.

Bu noktada belirtelim; kapsama girecek bölgeler/iller henüz belirlenmiş değil. Bu iller ve uygulanacak desteklere ilişkin ayrıntılar için ayrı bir Bakanlar Kurulu Kararı çıkarılacak.

Cazibe Merkezlerine Hangi Destekler Geliyor?

Cazibe Merkezleri Programının uygulanacağı illerde oldukça geniş bir teşvik paketinin uygulanacağı anlaşılıyor. Program kapsamında yatırımcılara verilecek destekleri özetleyelim;

- Danışmanlık hizmeti desteği,
- Anahtar teslim fabrika binası yapım desteği,
- Faizsiz yatırım kredisi desteği,
- Faiz indirimli işletme kredisi desteği,
- Bakanlar Kurulunca belirlenen illerden halen faaliyette bulunan üretim tesisini Cazibe Merkezleri Programı kapsamındaki illere taşımak isteyen yatırımcılara "Üretim Tesislerini Taşıma Desteği"
- Çağrı ve veri merkezlerine sağlanacak destekler:
  - Hazine taşınmazlarının "çağrı merkezi ve veri merkezi" yapımı için tahsisi,
  - Kamuya, mahalli idarelere, kamu iktisadi teşebbüslerine ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarına ait atıl vaziyetteki kamu binalarının çağrı merkezi ve veri merkezi olarak kullanımı için tahsisi,
  - Çağrı merkezi ve veri merkezi binası yapım desteği,
  - Çağrı merkezlerinde ve veri merkezlerinde ihtiyaç duyulan telekomünikasyon altyapısına verilecek destekleri kapsayan "çağrı ve veri merkezleri yatırım desteği"

novus

- Veri merkezleri için ayrıca enerji desteği.

Bu noktada altını çizelim; Program kapsamındaki illerde kurulacak çağrı merkezleri ve veri merkezleri, yatırımlarda devlet yardımları hakkındaki kararlar kapsamında, kuruldukları bölgenin bölgesel teşviklerinden, herhangi bir asgari yatırım tutarı şartı aranmaksızın söz konusu kararlarda belirtilen usuller çerçevesinde faydalandırılacaklar.

Desteklere ilişkin önemli ayrıntılar* için yayımlanacak bir Bakanlar Kurulu Kararı beklenecek. Dolayısıyla bu aşamada bu desteklerden hemen yararlanmak söz konusu değil.

Destekler Hangi Kaynaktan ve Nasıl Karşılancak?

Cazibe Merkezleri Programı kapsamında verilecek destekler Hazine Müsteşarlığı bütçesinden Türkiye Kalkınma Bankası Anonim Şirketine aktarılacak kaynaktan karşılanacak. Banka, Program kapsamında; arsa temini, altyapı işleri ve bina inşaatı ile ilgili iş ve işlemler için söz konusu kaynağı öncelikle kurulacak yatırım İzleme ve Koordinasyon Başkanlıklarına, il özel idarelerine, belediyelere olmak üzere, kamu kurum ve kuruluşlarına veya organize sanayi bölgeleri tüzel kişiliklerine kullandırabilecek. Program kapsamında; yeni yatırım projeleri için veya yarım kalmış ya da yatırımı tamamlanarak işletme sermayesi yetersizliği nedeniyle işletmeye geçememiş veya kısmen geçmiş yahut başka sebeplerle faaliyet göstermeyen tesislerin yeniden ekonomiye kazandırılması için yatırım ve işletme dönemi destekleri sağlayabilecek.

Banka, Program kapsamındaki illerde, şirketlere iştirak edebilecek ve şirket kuruluşlarına da öncülük edebilecek.

Sorumlu Vergicilik Bakışıyla...

Türkiye'nin 2023'te 500 milyar dolar mal ve 150 milyar dolar hizmet ihracatı yapan ve kişi başına milli geliri 25 bin dolar olan bir ekonomiye ulaşabilmesinin en önemli anahtarlarından biri, çekeceği doğrudan uluslararası yatırımla ulusal yatırımları artırmak olarak karşımıza çıkıyor.

Bu aşamadan sonra sırada, son altı aylık dönemde kamuoyu ile paylaşılan devrimsel teşvik paketlerini ulusal ve uluslararası tüm yatırımcılara en iyi şekilde anlatılması ve yatırımların bir an önce Türkiye'ye çekilmesi var. Bu aşamanın da bu teşvikleri vermek kadar zor olduğunu belirtelim.

*Başvuru, desteklerden yararlanma koşulları, destek uygulamalarına konu arsa, fabrika binaları, Hazine taşınmazları ile kamu kurum ve kuruluşlarına ait taşınmazlar üzerinde gerektiğinde ilgililer lehine sınırlı aynı hak tesisi, tahsis, kullanım, kiralama ile destek konusu taşınmazların mülkiyetinin devri, destek sözleşmelerinin sona erdirilmesi, desteğin geri alınması, müeyyide uygulanması ve destek konusu taşınmazın mülkiyetinin devri vb.